

Oficiul „Moldova Crește”: 46,5 milioane pe an și întrebări fără răspuns

Pe scurt

Proiectul nu creează o instituție de la zero, ci comasează trei unități de implementare: OGPAE (Ministerul Finanțelor), unitatea pentru proiectele din sănătate și unitatea pentru construcția penitenciarului din Chișinău. Liniile de credit ale OGPAE trec la Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului.

Ideea de a consolida capacitatea de implementare ar avea justificare. Forma propusă însă nu poate fi susținută în starea actuală: lipsesc lista proiectelor, costul net și analiza alternativelor, directorul se numește fără concurs, iar controlul asupra Oficiului se concentrează într-o singură structură.

46,5 mil. lei cost anual estimat în nota de fundamentare	~123 mii lei fond de salarizare lunar mediu pe post (38,5 mil. ÷ 26 ÷ 12)	17 mii lei salariul mediu estimat pentru 2026 în rectificarea bugetară	23,07 mld. lei deficitul bugetului de stat după rectificare (5,95% din PIB)
--	---	--	---

Suma medie de 123 mii lei este un calcul pe baza cifrelor din notă. Nota nu precizează dacă fondul de salarizare include contribuțiile.

Șase întrebări, verificate în text

Întrebarea	Răspuns în proiect	Ce spune textul
Care sunt „proiectele strategice”?	Lipsește	Nota enumeră doar sectoare (transport, energie, sănătate, digitalizare, mediu, educație). Nicio listă, valoare sau număr de proiecte. Statutul (pct. 9) permite proiecte „în toate domeniile de interes public” atribuite de Guvern, fără criterii sau praguri.
Cât costă azi cele trei entități comasate?	Lipsește	Nota afirmă că impactul net e „moderat”, fără nicio cifră despre costul actual sau numărul actual de angajați. Recunoaște că efectivul se formează doar „preponderent” din personalul preluat, deci există și posturi noi.
Din ce bani se plătesc salariile?	Neclar	Statutul (pct. 30) enumeră bugetul de stat, granturi și alte surse, fără repartizare și fără trimitere la bugetul 2026 sau 2027. Costurile de constituire sunt numite „investiție unică”, dar nu sunt cuantificate.
Directorul va fi selectat prin concurs?	Nu	Statutul prevede explicit numirea „fără concurs”, prin ordinul secretarului general al Guvernului (pct. 12.2 și 23). Numărul de mandate nu e limitat, temeiurile de eliberare din funcție nu sunt stabilite, iar remunerarea o fixează tot fondatorul.

Întrebarea	Răspuns în proiect	Ce spune textul
De ce sub Cancelaria de Stat?	Neargumentat	O singură frază despre „coordonare mai eficientă”. La rubrica opțiunilor alternative analizate, nota răspunde „Nu se aplică”.
Ce se întâmplă cu UNOPS și cu cele 3 mil. lei pentru „echipe internaționale”?	Neabordat	Construcția penitenciarului are deja management parțial externalizat către UNOPS din ianuarie 2025. Nota nu menționează acest acord și nu explică la ce servește subcontractarea suplimentară.

Problemele cele mai serioase

Aceeași structură alege, implementează și se supraveghează

Cancelaria de Stat numește directorul fără concurs, numește toți membrii Consiliului și îi prezidează, aprobă devizul de cheltuieli, confirmă auditorul și aprobă propunerile de proiecte ale Oficiului (pct. 10.12, 12, 16, 17). Consiliul nu are niciun membru independent. Societatea civilă apare doar în grupuri de lucru consultative.

Ministerele cu cele mai mari portofolii nu avizează

Nota spune că portofoliul include transport și energie, dar lista de avizare cuprinde Ministerul Finanțelor, MDED, Justiția, Sănătatea, Mediul și MAI. Lipsesc Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Energiei și Ministerul Educației.

Procedură grăbită, în afara planificării

- Termenul de avizare este de 5 zile.
- Proiectul nu figurează în niciun document de planificare (PNA, PND, PNR): rubrica este completată cu „—”.
- La „Concluziile expertizelor” apare tot „—”. Nu este clar dacă se va face expertiza anticorupție.
- Linkul spre particip.gov.md din notă este incomplet și trimite doar la anunțul de inițiere, nu la consultarea proiectului.

Suprapuneri cu mecanisme deja create

- Pentru proiectele TEN-T, Guvernul a aprobat în iulie un mecanism unic de coordonare la MIDR.
- Pentru proiectele energetice strategice, Parlamentul examinează un regim special de coordonare și autorizare.
- MIDR anunță o evaluare a Fondului Național de Dezvoltare Regională și Locală și a agențiilor regionale, cu reforme din 2027.
- Structurile de implementare din transport, energie și dezvoltare regională rămân separate, deci Oficiul nu devine „punctul unic” invocat în notă, ci încă un actor.

Ce este rezonabil în proiect

Transferul liniilor de credit la ODA separă riscul financiar de implementare. Clauza de continuitate a plăților (pct. 9), raportul de reorganizare în 6 luni și publicarea rapoartelor de audit în 10 zile sunt garanții utile. Argumentul privind reținerea specialiștilor și realocarea lor între proiecte este legitim, iar absorbția slabă a fondurilor externe este o problemă reală, recunoscută chiar în rectificarea bugetară.

Contextul fiscal și social

Rectificarea bugetului pe 2026 crește deficitul la 23,07 miliarde de lei și reduce unele cheltuieli pentru proiecte cu finanțare externă, din cauza gradului scăzut de valorificare. Premierul a declarat că ținta este readucerea deficitului la 3% din PIB. În aceeași perioadă, motorina a depășit 35 de lei pe litru, iar Energocom și ANRE nu exclud revizuirea tarifelor la gaze și căldură înainte de iarnă.

O instituție cu salarii suplimentare de până la 150%, director numit fără concurs și mandat nelimitat ca domeniu, propusă fără cifre, într-un an în care cetățenilor li se cere să suporte costuri tot mai mari.

Ce solicităm

Solicitare	De ce
Retragerea proiectului pentru completare și consultare publică reală, conform Legii nr. 239/2008	Termen de avizare de 5 zile, fără expertize, fără planificare
Publicarea listei proiectelor, cu valoare și finanțator	Mandatul „strategic” nu are conținut verificabil
Costul actual și personalul actual al celor trei entități, comparat cu noul Oficiu	Singura cale de a verifica afirmația despre impactul „moderat”
Sursa de finanțare a salariilor, pe ani	Buget de stat sau bani de la donatori: impact complet diferit
Concurs public pentru director, cu temeuri clare de revocare și limită de mandate	Instituția va gestiona achiziții de sute de milioane